

1) 707 י"א

ויסעו מרפידים וגו' ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר. (י"ב, ב)

ויחן שם ישראל, כאיש אחד בלב אחד, אבל שאר כל החניות בתרעומות ובמהלוקת - רש"י מהמכילתא.

ובמדרש רבה (ויקרא ט'): ויסעו ויחנו, נוטעים במחלוקת וחונים במהלוקת. כיון שבאו כולם לפני הר סיני נעשו כולם חניה אחת, הה"ד ויחן שם ישראל, ויחנו שם ישראל אין כתיב כאן אלא ויחן שם ישראל, אמר הקב"ה הרי שעה שאני נותן תורה לבני.

ובמקום אחר פרשנו בזה, ע"פ מה שכבר עמדו המפרשים על השאלה, איך היו כל המון בית ישראל יכולים לבוא למעלת נבואה גדולה כזאת לעמוד ולשמוע דברי אלקים חיים, שאפילו לנבואה יותר קטנה צריך לזה הכנה גדולה, וכ"ש שההמון הפשוט יזכו כולם למעלה גישה פזאת עד שהיו רואים מראות אלקים במדריגה כ"כ גדולה, והתשובה בזה אפשר, שכיון שכל ישראל התאחדו או באיחוד גמור ושלם עד שנעשו כאיש אחד בלב אחד, א"כ כל הששים ריבוא נשמות נתאחדו ונצטרפו יחד כאילו הם איש אחד בעל נשמה גבוהה ורמה כזו של ששים ריבוא הנשמות, ועל ידי זה היו יכולים לבוא למדרגתם הגישה להשיג השגתם הנפלאה שהגיעו אליה, [ובזה פרשנו דברי המדרש ריש ויקרא שאמרו, בנוהג שבעולם משוי שקשה לאחד נוח לשנים וכו' או שמא משוי שקשה לס' רבוא נוח לאחד (בתמיה), כל ישראל עומדים לפני הר סיני ואומרים אם יוספים אנחנו לשמוע וגו', ומשה שומע קול הדבור בעצמו וחיה וכו', ולכאורה אין המשל דומה לכאן, דבמשוי שקשה לאחד ונוח לשנים האחד מסייע לשני, אבל כאן כל אחד שמע בנפרד, ומה שייד לומר על זה, "משוי שקשה לס' רבוי" ועל כרחך דהס' רבוי היו כ"א מסייעים זה את זה ע"י שנעשו כנשמה אחת ואיש אחד, ובכל זאת אמרו, אם יוספים אנחנו לשמוע וגו', ומשה שמע בעצמו קול הדבור באהל מועד, וחיה, ויבואר

מה שאמר הרי שעה שאני נותן תורה לבני, שנראה מזה שרק עכשיו מפני שנעשו כולם כאיש אחד נעשו ראויים ליתן להם התורה, ואם לא שהיו נעשים כאיש אחד לא היו ראויים שיתנו להם התורה, — אפשר להבין ע"פ דברי הירושלמי (גדרים ס"ט ה"ד) עה"פ לא תקום ולא תטור את בני עמך ואהבת לרעך כמוך, האיך עבידא, הוה מתתך קופר (הי' חותך בשר בסכין) ומחת סכינא לידוי, תחזור ותמחי לדיה, היינו אם ע"י שחתך בסכין פצעה יד אחת את השניה היעלה על הדעת שהיד הפצועה תטול נקמה ותפצע את היד שהכתה אותה, כך נמשלו ישראל כולם כאיש אחד לאהוב את חברו כגופו ולא לנקום מחברו ולא לנטור שום שנאה לחברו, שהוא כגוף מגופו, ומסיק שם בירושלמי, ואהבת לרעך כמוך ר"ע אומר זה כלל גדול בתורה, — וכיון שכמה גופי תורה תלויים במצות ואהבת לרעך כמוך, שלא לנקום ולא ליטור וכדומה, וא"א לקיימם אלא דוקא כשיצייר וישער בנפשו שחברו הוא כאחד מאבריו, וכמשל הירושלמי הנ"ל, לכן כל עוד שלא היו ישראל במעלה ומדה זאת להיות כאיש אחד, לא היה אפשר ליתן להם התורה המצוות עד שהתאחדו כולם כאיש אחד בלב אחד, ואז אמר הקב"ה, הרי שעה שאני נותן תורה לבני, דעכשיו אפשר להם לקיים כל התורה שהחלק הגדול שבה בענינים שבין אדם לחברו תלוי ועומד רק אם הם כולם כאיש אחד בלב אחד.

א"י בדברינו ריש ויקרא, וזהו הכוונה גם כאן במדרש שאמרו, אמר הקב"ה הרי השעה שאני נותן התורה לבני, היינו כיון שעכשיו התאחדו כולם ונעשו כאיש אחד, א"כ התעלו במעלה כ"כ גבוהה להיותם בעלי מדריגה והשגה

של צירוף כל ס' רבוא נשמותיהם, לכן כעת היא השעה שראויים ומוכשרים שאתגלה לפניהם, להיותם ראויים עכשיו למדריגה זו לקבלת התורה ולשמוע דברי אלקים חיים ולמעמד הר

1 עוד מתבאר מדברי תנ"ל, כי בזמן מתן תורה עדיין לא היתה קבלת התורה בשלימות, כדאיתא בגמ' שבת (פח א): "ויתיצבו בתחתית ההר (שמות יט יז), א"ר אבדימי בר חמא בר חסא מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית, ואמר להם: אם אתם מקבלים את התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם. א"ר אחא בר

(2)
ט' י"ח
ט"ו
55

יעקב מכאן מודעא רבא לאורייתא, אמר רבא אע"פ כן הדר קבלוה בימי אחשורוש, דכתיב (אסתר ט כז): קיימו וקבלו היהודים, קיימו מה שקיבלו כבר."

6 קבלת התורה שקיבלו עליהם ישראל בימי אחשורוש, היתה בדרגה גבוהה יותר מאשר קבלת התורה בחר סיני, ועפ"י האמור יתכן שאעפ"י שבסיני היו ישראל "כאיש אחד בלב אחד", מ"מ בימי אחשורוש הגיעו לאחדות שלמה ומוחלטת עקב הסכנה האיומה שריחפה על ראש כולם "להשמיד להרוג ולאבד", שהרי בשעת הסכנה נשכחים ומתבטלים כל ההקפדות והתרעומות שיש בין אדם לחבירו, ומחשבת כל אחד נתונה לכלל כולו, והיא היא שעת האחדות הגמורה ושעת הכושר לקבלת התורה בשלימות.

6 מובא בשל"ה בשם האר"י ז"ל כי יום כפורים הוא יום כ"פורים", כלומר ביום הפורים יכול אדם להתעלות למדרגה רמה יותר מאשר ביום הכפורים, היום הקדוש. ויש לכון בזה מה שנתבאר כאן, כי כשם שביום הכפורים מגיעים ישראל למדרגת מלאכים, שאין ביניהם לא קנאה ולא שנאה ולא תחרות, כמו כן בפורים ע"י משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, באים לידי כך, ולא עוד אלא שע"י משתה ושמחה האחדות ביניהם גדולה יותר מאשר ביוה"כ"פ, והזמן המסוגל לכך הוא בימי הפורים כיון שהגיעו לכך בימי מרדכי וכאמור.

1 "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (י"ט: 1) — הגר"מ שפיבא זצ"ל אמר שהחילוק בין שבת ליום"ט הוא ששבת קדושה קביעה וקיימא, אמנם יום"ט תלוי בקדושתו של בשר ודם (מקדש ישראל והזמנים). זהו ג"כ החילוק בין כהן למלך — כהן, קדושתו היא מן השמים, אמנם, מלך תלוי ברצון העם (שום תשים עליך) ולכן אמר הנביא "שכח ה' בציון מועד ושבת וינעץ בזעם אפו מלך וכהן" כי הא בהא תליא. וכן במעמד הר סיני נתבשרו כלל ישראל שיש להם שתי בחינות קדושה האלה — קדושת ה' הבאה מן השמים (הרכיז הקב"ה השמים ושמי השמים) וגם קדושה עצמית מצד מעשיהם (לך אל העם וקדשתם). ולכן ה"י היום של מתן תורה בשבת שה"י ג"כ יום"ט (יום הביכורים). שתי הבחינות האלו נרמזו במה שאמר הקב"ה "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים" — גם מלכים וגם כהנים.

(3)
שיכח אדם
של לא עשית

1 "וקדשתם היום ומקדו", וברש"י: "וקדשתם" וזימנתם, שיכינו עצמם היום ומחר.

6 והזמנה והכנה מצינו בזמן, במקום ובאדם. בזמן — "והיה ביום הששי וזכינו את אש"ר וביאו"2, אמנם קדושת השבת קבועה וקיימת מששת ימי בראשית ואינה תלויה באדם, אבל עד כמה שקדושה זו משפיעה על האדם צריך הוא לשם כך להכנה והזמנה, חול מכין לשבת וחול מכין ליום טוב, מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת בין במובן החומרי — דבר שלא הוכן בערב שבת הוא מוקצה בשבת, וחייב אדם לטרוח ולהכין בערב שבת לכבוד שבת, ובין במובן המוסרי — אי אפשר ליפול לתוך השבת בפתאומיות ישר מתוך כל החול והחולין ואולי גם הזוהמא והבזבז של ששת ימי השבוע, עליו להתכונן ולהתבונן מקודם ולטהר את גונו ושבותיו ורעיונותיו.

6 ב. במקום — הקדושה המרכזית של המקום, של העולם כולו, היא בית המקדש, וכמה וכמה הכנות מוקדמות היו לו. "והנה בעניי הכינותי לבית ד"3, "וככל כחי הכינותי לבית אלקי"4, ועוד. ובגמרא: "כל הקובע

(4)
אזני
והזמנה

והלב שובע שנאמר: "ונתת לעבדך לב שמע"י, הלב צועק שנאמר: "צעק לבם אל-ד"י"י, הלב משתבר שנאמר: "לב-נשבר ונדפה אלקים לא תבוזה"י (קהלת רבה א, ושם עוד כנה מעלות ויתרונות בלב). ויחד עם זה הלב ונחגאה, שנאמר: "ורם לבבך"י, הלב מטרב שנאמר: "ולעם הזה היה לב

ויאמר סי אל משה רב סמד צמס כו ויאמר משה אל סי ויאמר אליו סי לך רב וסנס רבינו ז"ל מפרש שמרזין כו וסגראכ נר דנסס משה רבינו מ"ס סוס מאמין דבריו סבורא יסברך צאמונס גדולס וסלימס וסיס מקיים דבריו סניי חוכף כששמע סליוו מפי סבורא י"ת צוריווס גדול וסנס משה רבינו מ"ס סיס סבור כמו סבורא מאמין לדבריו סבורא יסברך ולינו סובר מל דבריו כן סאמונס וסנסנס סבב כל איס ישראל וצאמח אין אלו צמדרינס גדולס כמשה רבינו מ"ס אשר ידעו סי פא"ס כו וסיס רוסס סמיד כל עם גדולס סבורא י"ת

צמו וסיס לו אמונס חרס לסמור סליווי אשר ילא מפי סי וסלא לסבור ח"ו עו יוניו כי סיס סמיד דבוק בסי וסיס צמדרינס גדולס וחסו סרמזו צפסוק סניל ויאמר סי אל משה רב סמד צמס כו ויאמר משה אל סי לא יוכל סמס לפלוח כו כי אסס ספרוסס וגו' כלומר משה אמר אל סי למס אסוב לומר עוד לסס כיון סליוויס לבס פמס אסר צורא"ל לא יסברו מל דברך כי זס סיס זכ צמיו משה סיסיס ארס צמולס סופבור מל ליווי סניי כי משה סיס צמדריס גדולס וסיס סבור סאי אפסר לארס צמולס סופבור מל ליווי סבורא יסברך וחסו ויאמר אליו סי לך רב כו ססיס אמר נמשה אסס צמדרינס גדולס וססס סמיד דבוק אלי לכך קסס לך איך אפסר לסבור ארס מל ליווי סני לך רב כלומר רב צמדרינסך ומרסס צמדרינס ססמחונס וכול ארס לסבור מל ליווי סני ולכך לך פמס סניס וסמד צמס :

סורר ומורה"י, הלב הוא כאבן שנאמר: "וקסרתני את-לב האבן"י (שם ושם עוד כמה חסרונות וגרעונות בלב). צריך איפוא להכנה רבתי בשביל לזכך ולזקק את הלב.

בשעת מתן תורה באו לידי ביטוי כל ההזמנות וההכנות יחד, בא דם — "וקדשתם"י וזימנתם, שיבינו עצמם, וכן "וקדש את-העם"י ובתרגום "וזמין ית עמא". ובזמן — "וקדשתם היום ומחר", וכן "היו נכנים לשלשת ימים"י. ובמקום — "הגבל את-הקר וקדשתו"י. נשרש אז בכל ישראל הכח של הכנה והזמנה לכל דבר טוב, לא בעראיות ובמקריות אלא בהכנה מוקדמת ובקביעות. וזהו סוד "קביעת עתים לתורה". וכח זה נשתרש בישראל לדורות עולם, "וקדשתם היום ומחר", יש מחר לאחר זמן"י, "היום ומחר" — עד סוף כל הדורות.

פעם נעדר חפץ כלשהו מביתו של הרבי מקוצק ז"ל. היו בני-הבית סבורים שהחפץ נגנב. נענה הרבי מקוצק וקרא: „נגנב? והלא נאמר לא תגנוב?!"

על כך אמר בעל שפת-אמת ז"ל כי בשמעו זאת מפי הרבי מקוצק כאשר נוכח בשעת מעשה בעודנו ילד, היה הלא תגנוב" עומד שנים רבות לאחר-מכן לנגד עיניו כהיר של ברזל...

7 זמא"ל

8 זמא"ל

כרתי אתך ברית ואת ישראל. בשעה שנגלה הקב"ה בסניי אמר למשה על הסדר מקרא ומשנה הלכה ואגדה אמר לפניו רבש"ע אכתוב אותה להם אמר לו איני מבקש ליתנה להם בכתב שגלוי לפני שעתידין המחריבים לשלוט בהם וליטול אותה מהם אלא המקרא אני נותן להם בכתב והמשנה וההלכה בע"פ שאם יבאו וישתעבדו בהם יהיו מובדלים מהם, וזהו שאמר הכתוב (הושע ה, יב) אכתוב לו רובי תורתו כמו זר נחשבו, אלא כתב לך זה מקרא כי ע"פ הדברים האלה זה משנה והלכה, כרתי אתך ברית ואת ישראל שהם מבדילין בין ישראל וכינם, הובא קצת דברי המדרש הללו בתוספות גיטין (דף ס, א). למדנו דעיקר ההבדל הוא הך דבעל פה. דשכתב גם הם העתיקה ומאמינים בה ורק שבעל פה הוא לישראל לבדם והם אינם יודעים ממנה ואין מאמינים בה. ועיקר השנאה ששונאים השונאים לישראל הוא רק משום הך דבע"פ. וכזה מובן מה דאיתא בריש מסכת ע"ז (ב, א) דלע"ל מניח הקב"ה ס"ת בחיקו ויאמר מי שעסק בה יבא ויטול שכרו מיד מתקבצין עובדי גלולים ובאין בערכוביא כן ולבסוף יאמר להם כלום יש בכנס מגיד זאת ואין זאת אלא תורה שנאמר וזאת התורה אשר

(כשה"ש א, ב) ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודין מיין. ופירש"י שכנסת ישראל מבקשת לה' שיגלה לה מצפונות התורה וסתר. ובמדרש רבה איתא כי טובים דודין מיין משבעים אומות. ויש להבין הביאור וההמשך בזה, והכוונה דהנה תורה שבכתב הרי כתובה ומונחת מסורה ביד ישראל גלויה לכל. ורק דישאל מבקשים שיגלה להם חידושי תורה שבע"פ הצפונה ורמוזה בהתורה שבכתב. וזהו שאמרה ישקני מנשיקות פיהו המשי'יה זאת לנשיקה שהיא מפה אל פה, דמלת פיהו פירושו פי שלי ופיו שלו דפיהו כולל שני תיבות פי הוא. ואמרו חז"ל (תנא"ר יח) היושב ושונה הקב"ה יושב ושונה כנגדו, דכביכול יושב אצלו ומלמדו דעת ותבונה להבין אמרי בינה וכמו דאמר הכתוב (משלי ב, ו) כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. לא אמר הכתוב נתן לשון עבר רק אמר יתן לשון הווה ועתידי דבכל זמן שהאדם עוסק בתורה"ק אז נותן לו חכמה. וכן אה"כ (תהלים כט, יא) ה' עוז לעמו יתן, דעוז הוא תורה. ובלא יגיעה ולימוד של האדם לא יתן לו דלא ינעתי ומצאתי אל תאמין ורק כשהאדם יגע ולומד אז הוא מלמדו וזהו שאה"כ (ישעיה נא, טז) ואשים דברי בפיך. וזהו

(כא) ואני זאת בריתי דברית הוא תורה שבע"פ
 וכמו שאמרו חז"ל (גיטין ס) לא כרת הקב"ה
 ברית עם ישראל אלא ע"י תושבע"פ. ומש"ה
 כתיב בה אשר שם משה לפני בני ישראל
 הניתנה לישראל לבד והיא בהסתר שלא בכתב.
 ובה מבואר דברי המדרש איכה בפתיחה של
 א"ב השני (ב) כי מאסו את תורת ה' צבאות
 (ישעיה ה, כד) זו תורה שבכתב ואת אמרת קדוש
 ישראל נאצו זו תורה שבע"פ. דשכתב נקרא
 תורת ה' צבאות והרבה צבאות ברא בעולמו
 כמה מיני אנשים וכולם יודעים אותה ולא
 הסתירה מהם והרי אדרבה נצטוו לכתובה בעבר
 הירדן על האבנים בשבעים לשון כדי שידעו
 ממנה כל העמים. ואמרת קדוש ישראל נקרא
 הן דבע"פ והיא בהסתר שלא בכתב ונתנה
 לישראל לבד ואין לזר אתם ובה נתקדשו
 ישראל בקדושתם. וזהו שמבקשים ישראל
 ישקני מנשיקות פיהו שילמד לה הן דבעל פה
 והגם דע"ז תהיה מובדלת ויגרום לה הרבה
 שנאה עם כל זה רצוני בזה כי טובים דודין
 מ"ן דאהבתך דברי דהיינו דברי סופרים
 חביבים וטובים לי מאהבה של אחרים וכדברי
 המדרש הנ"ל:

ואמר עוד לריח שמניך טובים ואיתא במדרש
 (שם יז) על זה דשתי תורות הם תורה
 שבכתב ושבע"פ דשניהם כאחד טובים. והולך
 הפסוק ומפרש לכל אחד בפני עצמו בפרט.
 שמן תורק שמך על כן עלמות אהבך זה קאי
 על שבכתב דהתורה כולה שבכתב היא שמותיו
 של הקב"ה וכדאיתא בזה"ק. וגם הוא דבר
 הגלוי לכל כשמן המורק מכלי אל כלי דהשמן
 יצא לחוץ ואינו מוצנע בתוך הכלי וע"ז הולך
 ריחו הטוב למרחוק. על כן עלמות אהבך דעל

ידה הכירו כבודך גם העלמות והם הכשדים
 ובאים כמה מהם להתגייר וכמו שפירש"י
 עלמות אהבך שמע יתרו ונתגייר כו'. ושוב
 מפרש הפסוק הן שבע"פ ואמר משכני אחרין
 נרצה הביאני המלך חדריו. ופירש"י משכני
 כיון שהתחיל למשכני אמרתי אחרין נרצה
 ועבור זה הביאני המלך חדריו זהו חדרי תורה
 הנסתרים וע"כ אמר הביאני דרך לה הביא
 לחדריו ביחידות מקום מוצנע ואין זר אתי.
 ואמרה לשון הביאני דהיינו שהוא הביא אותה
 לחדריו דבקבלת התורה כפה עליהם הר כגיגית.
 והקשו התוס' במסכת שבת (דף פח, א) דהרי
 מקודם אמרו נעשה ונשמע. ומבואר במפרשים
 דעיקר הכפיה היה על דבע"פ, וזהו המשך
 הכתוב משכני אחרין נרצה דהשבתי אחרין

נרצה ואמרנו נעשה ונשמע וזהו קבלה על
 שבכתב ואחר כך הביאני המלך חדריו דהיינו
 לבע"פ הביאני ולא נכנסתי בעצמי, נגילה
 ונשמחה כך דהגם דהתחלה היה בכפיה עכ"ז
 אנחנו שמחים בזה, וכמש"כ הרמב"ם (פ"ב
 גירושין ה"כ) על הא דמהני בישראל כפיה עד
 שיאמר רוצה אני משום דברצון הפנימי רוצה
 בטוב רק היצה"ר מבלבלו וע"י הכפיה מסלק
 כח היצה"ר ונשאר על רצון הפנימי שלו והגם
 דבתחילה היה ע"י כפיה מ"מ לבסוף רוצה הוא
 בזה. וזהו שאמרו נגילה ונשמחה כך דהגם
 דהיה ע"י כפיה מ"מ נהיה שמחים בכפיה הלזו
 ומישרים אהבך שהיא לנו אהבה מיושרה ולא
 אונס חלילה:

וזהו אצלי מאמר השלמים רבותינו י"ב באמרם על עשרת הדברות. שהיו בשני הלוחות
 חמש בלוח אחד וחמש בלוח שני. ואמרו על זה. אנכי כנגד לא תרצח. וזה ממה שידעת
 כי הענין הנרמז באנכי הוא מציאות ה'. והכופר במציאותו יאמר עליו דרך י"ב כי הוא
 יצונו כי ציור העדר המציאות יכנה בלשון על שם הריגה, כמו שאמרו באנשי דור
 החלום אשר בנו מגדל וראשו כשמים אך לא ראו את ה' נצב עליו וכפרו במציאות כל
 יצונו ונאמר עליהם בדברי השלמים י"ב שעשו ע"ז וחרב בידה כביכול כדי להרגו. כמו
 שפירש"י יארינו זה בילדותנו בחבור התשובה י"ב. והוא אמרם שענין אנכי כנגד לא תרצח.
 וחיי העוין שרמזנו עליו במס' ברכות כ"ב אין עומדין י"ב כמה שאמרו שם ואולם חי
 יצונו אמר לו הקב"ה למשה החייתני בדברך.
 וחשלתו המאמר לא יהיה כנגד לא תנאף, כי עבודת אלהים אחרים הוא נמשל

אחרים אלהי נכר הארץ, וכן יעיד השכל כי הונות הוא התחלפות הצורה הנאותה אליו בזה
 ונכריה כמו שביארנו.
 ואמר אחר כך לא תשא כנגד לא תגנב, שכל הגונב סופו לישבוע לשקר, או רמו למה
 שדרשו רבותינו י"ב דרך צחות והערה בלא תשא מלשון משא, וכמו שאמרו שלא תהא
 מתעטף בטליתך והולך וגונב, שלא תהא מניח תפלין והולך ומרמה את הבריות, וזהו
 נשיאת שמו של הקב"ה לשוא, והוא כענין גנבה גנבת הלב, וגנבת הדעת של בריות
 כגנבת ממון, וכמו שאמרו בתלמוד המערב י"ב לא לך הימנית אלא לאלין דברישך הימנית.
 ואמרו אחר זה זכור את יום השבת כנגד לא תענה ברעך עד שקר, ראה איך הודיעו
 במדבר למביניו סתריהם, שהדבר תרמו בענין השבת הוא נופל תחת גדר העדות, שהוא

(9)
 we

(10)

יצונו
 יצונו
 יצונו

15. And all the people saw the sounds and the flames and the tones of the Shofar and the mountain smoking; the people saw and they trembled and stood afar off.

שביעי. 15. וְכָל־הָעָם רָאוּ אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלְפִידִם וְאֶת־קוֹל־הַשֹּׁפָר וְאֶת־הַהָר עָשָׁן וַיֵּרָא הָעָם וַיִּזְעָזְעוּ וַיַּעֲמָדוּ מֵרָחֵק:

mere spirit; it demands the expression of this spirit in letter, in control of word (לא תשא), of activities (זכור) and of the family (כבוד). The social laws begin with a demand for letter, for control of deeds and words (לא תרצה), but are not satisfied with letter only, but demand control of spirit and feeling (לא תחמד).

This expresses the important idea: All: "religion", all so-called "honouring God in Spirit" is worthless, if the thought, the idea of God, is not strong enough to exercise its power practically in the control of our words and doings, of our family and social life. Our deeds, our way of life must first prove that our "religion", our "honouring of God" is genuine. And on the other hand all social virtue is worthless and crumbles at the first test, as long as it only aims at letter, at outward correctness, is satisfied with being considered righteous and honest in the eyes of fellow-men, but refuses inner loyalty, does not depend on the conscientiousness of that pure inner conscience that only God sees and God judges, and which has its root and finds its nourishment only in quiet but constant looking up to God. All spirit must be developed into Letter, into Act. All Letter, all Acts, must have their source in Spirit, that is the inspiration that hovers over these fundamental ideas of God's Torah and fuses the two tablets, the "religious" and "the social", into one inseparable whole.

V. 15. In V.19 it says "you have seen that I have spoken to you from Heaven." The conviction that a word has been spoken by any special person can only be accomplished by the simultaneous realisation of eye and ear. With closed eyes we can fix the general direction from which sound proceeds but we can not fix the exact point from which a sound reaches our ear emanates. So here too, the people saw the sounds addressed to them simultaneously with the flash of lightning. They saw that words came to them from where the lightning flashed, and so also saw notes of the Shofar. This (verse 15) is literally: אתם ראייתם כי מן השמים וירא. And they saw how the mount went up in smoke, how the most of earthly matter could not bear this proximity of the Godly. וירא, this, what it saw, the Words flashing with lightning, setting the mountain on fire — so to speak — דבריו שמעת מתוך האש — as it is

It is just this לא תחמד and לא תתאה, which sets the seal of God on the Decalogue. A mortal lawgiver could also have decreed, "thou shalt not murder etc." But "thou shalt not covet", only God can forbid. He alone can test the heart and kidneys. Before Him, not only deeds but thoughts and inclinations are manifest. Men can only forbid crimes, and where necessary, bring committed crimes before their tribunals. But the hearth, the real breeding place and birthplace of crimes, keeps beyond their cognition. But once it has matured there, it is seldom that it is deterred from being carried out by fear of the punishing arm of human justice. That is why all human building up of states remain incomplete and vain and vulnerable efforts as long as they are to be borne and carried on by the fear and majesty of human beings, as long as, even if they do lay the first foundation stone "with God", they think they can carry it on without God, do not subordinate ordinary human power to the State, the State to the Law and the Law to God, but on the contrary only nurse and encourage religion and homage to God, as a means of getting support for faltering homage to Man. Only when God will become "King over the whole world" and thereby His Will will become the Law for mankind, only then can prisons be closed and wretchedness disappear from the world.

In other respects, however, the "Ten Commandments" have in no wise any greater holiness or greater importance than any other commandment in the Torah. They are neither the whole Law nor are they holier laws than all the rest. God clearly and expressly proclaimed them as being merely a preparatory introduction to the whole following, real giving of the Law, "I come to thee", God has said in Ch. XIX,9 "so that the people may hear that I do speak unto thee and so have belief in thee for ever." Thereby this revelation on Sinai is expressly stated to have for its object solely the preparation of the people for the whole of the rest of the lawgiving which was to be transmitted to them by Moses; and to prove to them beyond all possibility of doubt, by their own experience, that "God does speak to Man" (as it says later), so that they would receive all the following Torah that Moses was to bring to them, with unshatterable belief and trust as "the word of God".

But nevertheless they are fundamental laws, general headings of chapters to which the whole of the rest of the lawgiving are really the ways and means of carrying them out.

If we consider the order in which these fundamental laws were given, they may express yet one further idea which may be not unessential for the whole conception of the Divine Institution of the Torah. The first half begins with לא תרצה and finishes with כבוד, the second half begins with לא תחמד and finishes with לא תחמד. The demand for the recognition of God begins with a demand for the mind. (לא תחמד, לא תחמד) but it is not satisfied with